

Nr. 57
15 iunie 2022

Domnului Dumitru BUDIANSCHI,
Ministrul Finanțelor

Ref: Recomandări pentru Politica fiscală și vamală 2023

Stimate Domnule BUDIANSCHI,

Asociația Investitorilor Străini (FIA Moldova) Vă salută și își exprimă înaltele sale considerațiuni.

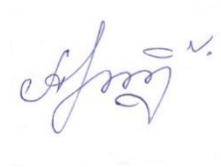
Prin prezenta Adresare, în contextul îmbunătățirii climatului de afaceri din Republica Moldova, companiile – membre FIA Vă prezintă o serie de recomandări și propuneri pentru Politica fiscală și vamală 2023 (în Anexă).

În speranța că se va da curs acestor inițiative, Vă mulțumim anticipat pentru efort și implicare!

Cu profund respect,

Director executiv

Ana Groza



Notă: Asociația Investitorilor Străini reunește 22 companii – cei mai mari investitori din Republica Moldova, investițiile cărora provin din 15 țări, cu peste 24.000 de angajați. Volumul total al investițiilor companiilor-membre FIA depășește **1 miliard 500 milioane euro**, ceea ce constituie aproximativ 13% din PIB.

Nr d/o	Denumirea legii, care se propune spre modificare	Conținutul propunerii (recomandării)	Argumentarea propunerii (recomandării)	Impactul bugetar
1.	Art.24, alin. 20 Codul fiscal	Recomandăm modificarea art.24),alin.(20) al Codului fiscal și permiterea deducerii cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale salariatului în mărime deplină.	<p>În condițiile în care deficitul forței de muncă este o problemă acută pentru oricare sector al economiei, angajatorii sunt determinați să creeze cele mai bune condiții de muncă pentru salariații lor. Astfel, pentru atragerea și menținerea personalului, angajatorii oferă o gamă variată de beneficii, printre care și asigurările medicale facultative.</p> <p>Asigurarea medicală facultativă este o alternativă ce poate oferi un spectru de servicii medicale și de o calitate superioară, fără îndreptări de la medicul de familie, în termeni restrânși și în condiții confortabile.</p>	
2.	Art.79 ³ alin. (2) Codul Fiscal	<p>Propunem de a modifica legislația fiscală prin:</p> <p>1. excluderea obligativității prezentării de către nerezident a certificatului de rezidență până la data achitării veniturii, prin excluderea din art.79³ alin. (2) al Codul Fiscal a sintagmei: “până la data achitării veniturii”. De regula, certificatul este valabil pentru întreg anul calendaristic, indiferent de data emiterii acestuia.;</p> <p>2. completarea ultimului enunț al art. 79³ alin. (2) al Codului Fiscal cu sintagma “și a altor documente ce atestă rezidența fiscală”.</p>	<p>În prezent, pentru aplicarea prevederilor unei convenții de evitare a dublei impuneri, nerezidentul are obligația de a prezenta plătitorului de venit, până la data achitării veniturii un certificat de rezidență fiscală eliberat de autoritatea competentă din statul său de rezidență. Acest certificat se prezintă pentru fiecare an calendaristic.</p>	
3.	Art. 93, pct. 18 Codul fiscal	Recomandăm modificarea prevederilor Codului fiscal (art. 93 pct. 18) și oferirea dreptului de restituire a TVA pentru toate	Legislația fiscală oferă dreptul de restituire TVA pentru agenți economici ce efectuează investiții	

Propunerile FIA pentru elaborarea proiectului de Lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2023

		<p>investițiile capitale în echipamente și utilaje, nu doar pentru cele utilizate în procesul de producție (prestare servicii/executare lucrări), dar și pentru cele utilizate în scopuri comerciale (de depozitare, logistică, ambalare, etc).</p>	<p>capitale în legătură cu crearea și/sau procurarea mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale destinate utilizării în procesul de producție (prestare servicii/executare lucrări). Această restricție limitează posibilitatea agenților economici care efectuează investiții în echipamente și utilaje cu altă destinație de a utiliza sume considerabile de mijloace bănești trecute în cont, sume ce pot fi investite în dezvoltarea activității de întreprinzător.</p>	
4.	Art. 99, alin. (6) Codul fiscal	<p>Recomandăm excluderea obligativității calculării TVA de la livrările sub cost a producției livrate în contul arendei terenurilor agricole, prin excluderea alin. (6) din art. 99 al Codului fiscal.</p>	<p>În prezent, reglementările fiscale obligă calcularea TVA de la prețul de piață a producției livrate în contul arendei terenurilor agricole.</p> <p>În același timp, prețul de piață a producției livrate nu poate fi mai mic decât costul acesteia (art. 99 alin. (6) al Codului fiscal) – ceea ce duce la costuri suplimentare pentru întreprinderile agricole, în special în anii secetoși, atunci când costul pentru unele produse recoltate poate fi mai mare decât prețul de piață al acestora.</p>	
5.	Art.102 alin.(18) Codul fiscal	<p>Considerăm că penalizarea pentru neutilizarea facturilor fiscale electronice trebuie să fie pe seama emitentului și nicidecum lipsirea de deducerea TVA a cumpărătorului. Astfel, propunem excluderea art.102 alin.(18) din Codul fiscal.</p>	<p>În cazul procurării de pe teritoriul țării a valorilor materiale, serviciilor de la un furnizor inclus în lista contribuabililor obligați să utilizeze facturi fiscale electronice (e-factura), agenții economici au dreptul la deducerea sumei TVA, doar dacă dispune de factura fiscală electronică, eliberată de furnizor.</p>	

Propunerile FIA pentru elaborarea proiectului de Lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2023

6.	Art.103 Codul fiscal	<p>Propunem modificarea art.103 al Codului fiscal prin adăugarea unui alineat nou (9¹¹) cu următorul conținut:</p> <p>“(9¹¹) Se scutesc de T.V.A fără drept de deducere mărfurile și serviciile importate sau procurate pe teritoriul Republicii Moldova de către sistemele colective create în scopul preluării și îndeplinirii obligațiilor producătorilor de deșeuri de echipamente electrice și electronice sau ale reprezentanților autorizați care acționează în numele producătorilor cu privire la gestionarea deșeurilor de echipamente electrice și electronice.”</p>	<p>În conformitate cu prevederile art.12 al Legii nr.209 din 29.07.2016 cu privire la deșeuri, entitățile producătoare de DEEE sunt obligate să întreprindă măsuri, fie individual, fie colectiv, pentru recuperarea și valorificarea sau reciclarea produselor de DEEE scoase din uz.</p> <p>Sistemele colective, sunt create în baza actelor normative, sunt organizații necomerciale (nonprofit), neguvernamentale și apolitice care au ca scop preluarea și onorarea responsabilității de gestionare a deșeurilor de echipamente electrice și electronice (DEEE), care revine membrilor sistemului (producătorii) conform Legii nr.209 din 29.07.2016 și HG nr.212/2018.</p> <p>În activitatea sa, sistemul poate avea procurări de bunuri și servicii care sunt necesare pentru gestionarea DEEE. Deșeurile, în conformitate cu art.103 al Codului fiscal sunt scutite de TVA, astfel propunem <i>ca și livrările de bunuri și servicii efectuate în adresa sistemelor colective să fie scutite de TVA.</i></p>	
7.	Art.103 (3) Codul Fiscal	<p>Propunem modificarea art.103 (3) al Codului Fiscal prin excluderea cuvintelor „exceptând mărfurile supuse accizelor”:</p> <p>(3) Mărfurile plasate în regimul vamal de perfecționare activă, carnea de bovine, proaspătă sau refrigerată (poziția tarifară 0201), carnea de bovine congelată (poziția tarifară 0202), carnea de porcine, proaspătă, refrigerată sau congelată (poziția tarifară 0203), carnea de ovine sau caprine,</p>	<p>În contextul situației economiei Republicii Moldova precum și a stării industriei de prelucrare a tutunului, o direcție de îmbunătățire este producerea produselor din tutun “la comanda”, în regim de perfecționare activă, ce ar atrage</p>	

Propunerile FIA pentru elaborarea proiectului de Lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2023

	Art.124 (6)	<p>proaspătă, refrigerată sau congelată (poziția tarifară 0204), organele comestibile de bovine, porcine, ovine, caprine, cai, măgari, catîri, asini, proaspete, refrigerate sau congelate (poziția tarifară 0206), carnea și organele comestibile ale păsărilor de la poziția tarifară 0105, proaspete, refrigerate sau congelate (poziția tarifară 0207), slănină fără carne slabă, grăsimea de porc și de pasăre, netopită, nici altfel extrasă, proaspătă, refrigerată, congelată, sărată sau în saramură, uscată sau afumată (poziția tarifară 0209), laptele și smântîna din lapte, concentrate sau cu adaos de zahăr sau alți îndulcitori (edulcoranți) (poziția tarifară 0402), feculele de cartofi (poziția tarifară 1108 13 000), grăsimile de animale din specia bovină, ovină sau caprină, altele decît cele de la poziția tarifară 150300 (poziția tarifară 1502) și zahărul brut (poziția tarifară ex.1701), se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere.</p> <p>Propunem excluderea art.124 (6)</p>	<p>investiții adiționale în economia țării și ar spori încasările bugetare.</p> <p>Conform legislației în vigoare, toata materia prima necesară producerii la comanda, introduse pe teritoriul Republicii Moldova in regim de perfecționare activa, este supusa impozitării cu accize si TVA cu restituirea acestora in modul stabilit de legislație.</p> <p>Astfel, producătorul imobilizează semnificativ resursele financiare pentru achitarea accizelor și TVA pentru o perioada de timp cu recuperarea acestora numai după exportul produselor finite (30-90 zile), fapt, care face activitatea ineficienta din cauza costurilor financiare înalte și necesității menținerii unui preț competitiv pentru serviciile de producere la comandă.</p>	
8.	Art.117 ¹ alin.(15) Codul Fiscal	<p>Propunem completarea art.117¹ al Codului fiscal prin adăugarea unui alineat nou (15) cu următorul conținut:</p> <p>„La efectuarea livrărilor de servicii de comunicații electronice, energie electrică, termică, apă, gaz în cazul utilizării e-facturii prin ciclul scurt, furnizorul nu este obligat să imprime factura fiscală pe suport de hârtie, să o semneze olograf și să o transmită Cumpărătorului, dacă contractul nu prevede altfel.”</p>	<p>Propunem sa fie exclusa obligativitatea expedierii pe suport de hârtie a facturii fiscale, pentru anumite servicii, emise prin ciclul scurt, prin intermediul SIA „e-Factura”, in cazul in care Cumparatorul este inregistrat in SIA „e-Factura” si are acces la aceasta factura. Necesitatea prezentarii facturii fiscale electronice emise prin SIA „e-Factura” pe suport de hirtie si semnarea olografa a acesteia poate fi stipulata in contract. La necesitate Cumparatorul, de sine statator, va imprima factura fiscala semnata electronic de</p>	

Propunerile FIA pentru elaborarea proiectului de Lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2023

			catre Furnizor, cu dreptul de a deduce cheltuielile și TVA.	
9.	Art.277 alin. (1) litera c) Codul Fiscal	<p>Pentru a putea utiliza în practică prevederile Legii nr.28/2016, propunem de a stipula expres în legislația fiscală că contribuabilii sunt scutiți de calcularea impozitului pe bunurile imobiliare pentru suprafețele / terenurile ce fac obiectul unui contract de acces.</p> <p>Astfel, se recomandă de a completa art.277 alin. (1) litera c) al Codului fiscal, după cuvintele „Republicii Moldova” să se introducă textul „cu excepția celor care dețin dreptul de acces, în conformitate cu Legea nr.28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice”.</p>	<p>La 15.04.2016 a intrat în vigoare Legea nr.28/2016 cu privire la accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice.</p> <p>Art.9 alin. (3) și art.41 prevăd expres că furnizorul de servicii publice nu poate fi obligat să plătească impozite, taxe, tarife, chirii pentru locațiunea spațiilor interne și externe pentru construirea sau instalarea rețelelor. Până în prezent, furnizorii de rețele și/sau servicii publice de comunicații electronice calculează impozitul pe bunurile imobiliare pentru spațiile/terenurile asupra cărora au drept de acces.</p>	
10.	Codul Fiscal Taxele Locale	<p>Propunem modificarea legislației fiscale, în senul aprobării unei metodologii unice și obligatorii pentru toate autoritățile publice locale de calculare a taxelor locale, care va proteja atât autoritățile publice locale, cât și agenții economici.</p> <p>Acest fapt va face posibilă determinarea cu maximă obiectivitate a taxelor locale.</p> <p>Totodată, propunem indexarea taxelor locale anual, în baza indicilor inflației stabilite de organele competente, alte temeieri de majorare fiind excluse.</p>	<p>Criteriile actuale de determinare a taxei locale, prin plafonarea recentă a acestora, acordă o apreciere neargumentată și excesivă pentru administrația publică locală. Astfel, consiliile locale stabilesc discreționar cotele taxelor locale, fără a invoca nici o argumentare sau justificare a stabilirii acestora.</p> <p>Drept urmare a amendamentelor recente la Codul fiscal, putem atesta o creștere considerabilă, pe alocuri – nejustificată, a sarcinii fiscale asupra agenților economici</p>	
11.	Anexa 3 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale) și	Recomandăm ca facilitățile acordate de patron să se supună impozitării doar cu impozitul pe venit.	Facilitățile acordate de patron sunt taxate atât cu impozitul pe venit, cât și cu contribuțiile sociale și primele medicale. Aceste contribuții/prime la	

Propunerile FIA pentru elaborarea proiectului de Lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2023

	Legii cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr.1593/2002	Respectiv, tipurile de drepturi și de venituri din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, conform Anexei 3 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale) și Legii cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr.1593/2002, urmează a fi completate cu prevederi în acest sens.	facilități acordate de patron sunt o povară pentru angajatori și salariați, nu stimulează angajatorii să susțină interesele sănătoase ale salariaților, problemele sociale și culturale.	
12.	Pct. 16 al Regulamentului cu privire la delegarea salariaților entităților din Republica Moldova (HG nr.10/2012)	Propunem excluderea din pct.16 al Regulamentului a prevederii privind compensarea cheltuielilor cu taximetrul în cazul în care ora sosirii sau plecării delegatului nu corespunde cu orarul de timp al transportului public. La deplasarea în străinătate persoanele nu dispun de informații privind orarul de timp al transportului public din localitatea respectivă. Considerăm că limitarea compensării cheltuielilor de transport cu taximetrul la delegarea angajaților în străinătate creează o povară suplimentară în evidența contabilă și fiscală, fără a duce la un impact fiscal semnificativ pentru Bugetul Public Național.	În conformitate cu pct. 16 al Regulamentului cu privire la delegarea salariaților entităților din Republica Moldova (HG nr.10/2012), în cazul deplasărilor în străinătate, compensarea cheltuielilor cu taximetrul se efectuează doar în cazul în care ora sosirii sau plecării delegatului nu corespunde cu orarul de timp al transportului public.	
13.	Pct.3 alin 2) al Regulamentului privind inventarierea	<ol style="list-style-type: none"> Propunem de modificat pct.3 alin 2) al Regulamentului privind inventarierea și de a prevedea efectuarea inventarierii patrimoniului entității <i>la decizia acționarilor sau a managementului companiei, dar nu mai rar de o dată la doi ani.</i> Propunem ca în Regulament să fie introdusă noțiunea de „prag de semnificație” ca un criteriu prestabilit de către entitate pentru determinarea necesității de a efectua inventarierea pentru patrimoniul valoarea căruia depășește limitele stabilite prin politicile contabile. 	În conformitate cu prevederile Legii contabilității și raportării financiare, agenții economici sunt obligați să efectueze inventarierea anuală. Totodată, în conformitate cu prevederile pct.3 al Ordinului Ministerului Finanțelor nr. 60 din 29.05.2012 cu privire la aprobarea Regulamentului privind inventarierea, entitatea efectuează inventarierea, cel puțin o dată pe parcursul perioadei de gestiune.	

Propunerile FIA pentru elaborarea proiectului de Lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2023

			2.Aprobarea unui prag de semnificație ar oferi posibilitatea ca entitățile să stabilească lista de active/stocuri care au o valoare ne semnificativă în totalul patrimoniului companiei și nu necesită a fi supuse inventarierii, deoarece nu impactează asupra deciziilor economice ale utilizatorilor informațiilor.	
14.	Art. 33 alin. (3) din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2019.	Se propune prezentarea situațiilor financiare consolidate în termen de 180 de zile de la ultima zi a perioadei de gestiune, prin modificarea art. 33 alin. (3) din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2019.	În conformitate cu art. 33 alin. (3) din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2019 (în vigoare din 01.01.2019), entitatea are obligația să prezinte și Biroului Național de Statistică, situațiile financiare individuale, raportul conducerii și raportul auditorului, după caz, în termen de 120 de zile de la ultima zi a perioadei de gestiune.	
15.	Legea nr. 166 din 21.09.2017 cu privire la tichetele de masă	Propunem majorarea valorii nominale a tichetelor de masă până la 85 lei, în loc de 55, după cum prevede la moment Legea nr. 166 din 21.09.2017 cu privire la tichetele de masă. Astfel, art. 4) alin. (1) ar fi expus în următoarea redacție: “Valoarea nominală deductibilă în scopuri fiscale a unui tichet de masă pentru o zi lucrătoare trebuie să fie cuprinsă între 35 și 85 de lei. Valoarea tichetelor de masă nu include contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii.”	Considerăm oportună majorarea valorii nominale maxime a tichetelor de masă, în contextul facilităților acordate de patron, ca măsură de stimulare pentru salariați.	